

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ВОЛОНТЕРСЬКА)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність І11 Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Виробнича практика (волонтерська)
Викладач	Дідух Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактний телефон викладача	+380991890469
Е-mail викладача	Iryna.didukh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	очні консультації: згідно розкладу консультацій, <i>Онлайн консультації</i> : за попередньою домовленістю viber, zoom в робочі дні з 9.30 до 17.30

2. Анотація до навчальної дисципліни

Волонтерська виробнича практика є складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти та спрямована на формування практичних умінь і навичок майбутніх фахівців у сфері соціальної роботи / педагогіки. Дисципліна забезпечує поєднання теоретичних знань із реальним практичним досвідом волонтерської діяльності в закладах соціальної, освітньої та громадської сфери.

Під час проходження практики здобувачі освіти залучаються до організації та реалізації соціальних, освітніх і благодійних ініціатив, надання допомоги різним категоріям населення, роботи в командах фахівців та взаємодії з представниками громадських організацій. Особлива увага приділяється розвитку професійної відповідальності, емпатії, комунікативних навичок, етичних принципів та громадянської активності. Результатом проходження волонтерської виробничої практики є набуття досвіду професійної діяльності, усвідомлення соціальної значущості обраної професії та формування готовності до самостійної практичної роботи в умовах сучасного суспільства.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Основною метою волонтерської практики є загальне ознайомлення зі специфікою діяльності окремих соціальних служб, закладів і установ різної відомчої належності; формування позитивної мотивації благодійної діяльності, комплексу професійних знань, умінь, навичок її здійснення; розвиток особистісних та творчих якостей майбутніх соціальних педагогів та надання добровільної та доброзичливої допомоги шляхом власної свідомості, посильної участі у їх діяльності (як помічники спеціалістів).

Мета виробничої практики – безпосередня участь практикантів у роботі служб, надання практичної соціальної допомоги клієнтам, які її потребують.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського, демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців психологічної служби.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій дітей та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації дітей та молоді у сучасному суспільстві.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-15. Здатність взаємодіяти з дітьми та молоддю, представниками різних професійних груп та громад.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-20. Здатність до сприяння соціального захисту дітей, надання підтримки їх сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

СК-21. Здатність застосовувати технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями суб'єктів соціальної роботи, організувати і координувати волонтерську діяльність.

СК-22. Здатність організувати і здійснювати соціальну-педагогічну роботу в закладах освіти.

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з дітьми та молоддю, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.

РН 23. Конструювати процес та результат соціально-педагогічної діяльності в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Практична підготовка	Тривалість – 2 тижні
самостійна робота	90

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	ІІІ Дитячі та молодіжні служби	2	Нормативний

Тема	Практична підготовка	сам. роб.
1. На підготовчому етапі проводиться настановча конференція, яка передбачає ознайомлення студентів із завданнями та змістом волонтерської практики, орієнтуючись на основні вимоги до неї	2	10
2. Провести інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і охорони праці, надати студентам-практикантам необхідні документи (направлення, програму, щоденник практики); ознайомити студентів з робочою програмою, цілями та завданнями практики; повідомити практиканта про систему звітності з практики, а саме: подання щоденника практики та письмового звіту з додатками документації, розробленої студентом; повідомити практиканта про систему звітності з практики, а саме: подання щоденника практики та письмового звіту з додатками документації, розробленої студентом;	8	12
3. Основний етап практики передбачає закріплення студентів за базовими закладами (згідно укладених угод про співпрацю) ознайомлення зі змістом та структурою роботи цих закладів та здійснення патронажу, прикріплення до студентів-волонтерів наставника-методиста бази практики.	2	6
4. Складання індивідуального плану роботи на період практики, ведення щоденника волонтерської практики, самостійна робота волонтера (безпосередньо на базі практики), виконання індивідуального завдання(методиста з бази практики), виконання індивідуального завдання методиста від кафедри.	6	8

5. На заключному етапі студенти оформляють звітну документацію, готують презентації про проходження практики та відбувається її захист. Доповідь волонтера доповнюється ілюстративними матеріалами про проходження волонтерської практики.	2	14
6. Відбувається захист практики, доповідь практиканта-волонтера доповнюється ілюстративними матеріалами, презентаціями про проходження волонтерської практики.	6	14
	26	64

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Відвідування бази практики та виконання завдань	10
	Оформлення звітної документації(індивідуальне завдання)	30/10
	Захист практики на підсумковій конференції	50
	Максимальна кількість балів	100
Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю		
Відвідування бази практики та виконання завдань	Здобувач освіти зобов'язаний своєчасно прибути на базу практики відповідно до наказу та графіка проходження практики. Під час практики студент повинен дотримуватися правил внутрішнього розпорядку установи, норм професійної етики, вимог охорони праці та техніки безпеки. У процесі проходження практики здобувач освіти виконує індивідуальні та групові завдання, визначені програмою практики, бере участь у волонтерських заходах, соціальних або освітніх проєктах, здійснює допоміжну професійну діяльність під керівництвом фахівців бази практики. Студент має вести щоденник практики, фіксуючи виконані завдання, набуті вміння та професійні спостереження.	
Оформлення звітної документації	Після завершення волонтерської виробничої практики здобувач освіти повинен підготувати та подати звітну документацію у визначені терміни. Звіт має відповідати встановленим вимогам закладу вищої освіти та містити: титульну сторінку, зміст, загальну характеристику бази практики, опис виконаних завдань, аналіз отриманого практичного досвіду, висновки та пропозиції. Обов'язковими складовими звітної документації є також щоденник практики, відгук-характеристика керівника від бази практики та підтвердження факту проходження практики (довідка / підпис / печатка установи — за наявності).	
Захист практики на звітній конференції	Захист волонтерської виробничої практики проводиться у формі звітної конференції відповідно до графіка освітнього процесу. Під час захисту здобувач освіти презентує основні результати проходження практики, характеризує виконані завдання, аналізує набуті професійні компетентності та демонструє вміння рефлексії власної діяльності.	
Оцінювання результатів практики	Оцінювання результатів практики здійснюється комісією з урахуванням повноти виконання програми практики, якості оформлення звітної документації, рівня професійних знань і навичок, а також уміння аргументовано відповідати на запитання.	
7. Політика освітнього компонента		

При організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Також неприпустимі плагіат та списування.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Література:

1. Волонтери в соціальній роботі. / Навчальний посібник. // Бібліотека соціального працівника. – Київ: видавець СПД – ФО – Главник, 2006. – 127 с.
2. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод. посібник / За ред. Т.Л. Лях; авт. кол.: З.П. Бондаренко, Т.В. Журавель, Т.Л. Лях та ін. – К.: Версо-04, 2012. – 288 с.
3. Підготовка волонтерів та їх роль у реалізації соціальних проектів./ Під ред. І.Д. Звереві, Г.М. Лактіонової. – К.: Науковий світ, 2001. – 49 с.
4. Практична підготовка студентів зі спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота»: методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики. – Тернопіль, 2000. – 24 с.
5. Полякова О.М. Технологія навчальної волонтерської соціально-педагогічної практики: методичний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» / Ольга Михайлівна Полякова. – Суми: Сум: ДПУ, 2008. – 112 с.
6. Дослідження волонтерства. Практичний посібник. Упорядник Ален Дінгл – К., 2001.
7. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах. / За ред. А.Й. Капської. - К., 2001. – 140с.

Викладач _____ Ірина ДІДУХ, доцент кафедри
соціальної педагогіки
та соціальної роботи